

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Locare

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*gloss. tit. X. quos Doctores non solum de
formidine, sed etiam de dubio æquilibri
loqui, bene probat Palaus part. 3. tract. 4.
resolut. 22. & 23. Lex non censetur ir-
ritans, per hoc solum quod dicat non
non possit part. 10. tr. 12. res. 7.*

LEX RESERVATIONIS.

Legem reservantem casus non se-
xendi ad peccata commissa, &
non confessa ante reservationem cen-
sui Pasqualig *in quest. can. 2. con. 2. quest.
166. n. 1.* Quod probatur, ex ipso, à pari-
tate aliarum legum. Lex enim de novo
aliquid disponens non respicit præteri-
ta, sed futura, & ided, qui non habent
causam novam, sed antiquam, non iudi-
candi sunt secundum legem novam, sed
secundum antiquam. Ac proinde *Rota
decis. 818. num. 2. part. 3. diver.* dixit legem
subsequentem non se extendere ad præ-
sentia, quæ sunt connexa cum præteri-
tis. Ergo neque reservatio extenditur
ad absolutionem à solo peccato, quia
quamvis absolutio sit præsens, respicit
peccata præterita, tunc à reservatione
libera. Contraria sententia est com-
munis Doctorum, & conformis præxi
confessoriorum. Tenent eam Floro-
nus, Vgolinus, Naldus, & Bordonus à
me citati. *part. 8. tract. 8. resolut. 70.* Ra-
tio est, quia quamvis reservatio non
impediat peccata iam commissa, quia
iam sunt commissa, poterit deterere ab
eis iterum committendis per correptionem,
& pœnitentiam à superiori impo-
nendam, qui fuit finis intentus à Tri-
dent. *sess. 14. cap. 7.* Neque in omnibus
hæc lex reservationis æquiparatur cæ-
teris: nam quamvis ignoretur peccatum
esse reservatum, dum committitur,
postea notitia habita, subiacet re-
servationi, quoad absolutio.
*mem. part. 10. tract. 15.
resolut. 39.*

LEX ANNULLANS ACTVM.

Non semper lex prohibens actum,
annulat illum. Probat, quia
prohibitio actus, & annullatio illius sūt
diversi effectus legis non necessariò cō-
nexi. Probat, exemplis: Ex rei natura,
qui vouit Deo castitatem, prohibetur
marrimouium inire, & tamen si votum
est simplex, marrimouium inire tenet.
Vtcrius, actum irritari est grava-
men, ergo clarè debet appoi. Docto-
res pro hac sententia sunt vsque ad sa-
tietatem. Non facile assignatur regula
ad dignoscendum actum esse irritum,
quando expressè in lege non dicitur.
Vide Vasquez *in 1. 2. D. Thom. tom. 2. dis-
putat. 16. cap. 3.* & Suarez, *lib. 5. de legibus
cap. 47.* Alii hoc cognoscunt ex consue-
tudinibus, & ex communi illius intelligen-
tia ita legem explicante. Ita Præpositus
*in part. 2. D. Thom. quest. 95. disputat. 3.
num. 53.* Qui etiam docet actum non
irritari, quando lex prohibens appoiit
aliam pœnā, eo quod legislator videat
contentus illa pœna, quin insuper ir-
ritatio addatur *p. 10. tr. 12. res. 6.*

LOCARE.

Locare est, rem alteri sumpto
pretio concedere vtendam. *Quid lo-
care?*
Et, qui dato pretio rem alienam vtē-
dam recipit, dicitur conductor, qui vtē-
dam dat, locator. *Quid con-
ductor? &
locator?* Circa locationem
pauca dicenda sunt. **¶**
2. Et primò, Navarrus *Manual. cap. 17*
numero 195 putavit, non esse licitam lo-
care domum meretrici absque iusta ali-
qua & vrgentia causa: quia hoc est mi-
nistrare materiam ad abusum contra ca-
stetatem. Limitat hoc Mendocza *in 1. 2.*
disputat. 173. sect. 30 §. 394. in casu, quo
domus alteri locari potest: nam vnus-
quisque tenetur vitare actus turpes suæ
domi exercendos, quoties absque in-
com-

commodo potest. Immo si foemina prudenter existimeret alibi honeste victuram, amittendum esse luctum, & domum vacantem relinquendam. Valentia *tom. 3. de iur. dicitur. 5. quæst. 31. punct. 4.* & Saloni *in limitatio- 2. 2. quæst. 77. art. 4. controu. 6. post 4. concl. nibus as- 3. coroll. 3.* dicunt locari posse, etiam si alteri locari commodè posset. Nisi loci circumstantia data foret occasionem pluries peccandi, aut nisi vicinia meretricis foeminis honestis multum noceret: nam in tali casu, si potest alteri æquali pretio locari, locari non debere meretrici; si verò non potest, posse. Et ratio est, quia locatio domus est nimis remota à peccato, ac proinde, si alia circumstantia non accedat, non est cooperatio peccato alterius, ac proinde illicita. Quæ omnia procedunt etiam pro

*ut sane ad vitandum part. 3. tract. 5. ref. 36. §. Item deducitur, & incommo- tract. 6. ref. 45. in fine. An verò licet exponere domum ludo, Vide verb. ludus, dum com- n. 4. Adde, quod si quis peteret ab amico modari po- domum ad meretriciandum, quam si ille tesse cubicu- denegaret, gravissimum damnum illi lum ad me- obtingeret, posse illam concedere: quia retrican- commodare cubiculum non est malum dum. intrinsicè, sed ex prava solum vrentis voluntate ordinatur ad malum. Ita Mar- vellus *1. 1. disp. 2. c. 4. dub. 10. coroll. 4. n. 259 ref. 45. cit.**

3 Petes. An domum meretrici liceat carius locare, quam aliis? Negativè respondet Navarrus *sum. c. 17. nu. 195. §. re- spondimus: quia hoc videtur participium lucri provenientes ex peccato. Sed ego contrarium sentio: nam si cut locare domum meretrici, & pretium etiam turpiter acquisitum recipere, non est illicitum; ita nec illicitum est recipere maius pretium. Nam recipitur ob domum locatam non ob turpitudinem. Adde id fieri posse ratione lucri cessantis, nam domus locata meretrici vilescit, & sic postea minoris conducitur. *p. 5. tr. 7. ref. 26. §. Nota tamen.**

4 Secundò, locans agrum alicui ad aliquos annos pretio singulis annis taxato, si contingat sterilitas agri fortuita

ex insolito calore, tempestate, locustis & similibus, seclusa negligentia cultura, & debilitate terræ, ita ut ex tribus partibus colligi solitis, colligantur vix duæ, & hoc damnum non compensetur abundantiori anni præcedentis, vel subsequæ collectione, tenetur illi aliquid pretii remittere ad arbitrium boni viri. Sicut hic, si contingat fertilitas fortuita, tenetur solvere aliquid plus. Ita *Es conduct. Cruz part. 1. pr. 7. quæst. 7. art. 6. dub. 3. cons. 1. Sed quid, quando conductor renunciat esset omni casui fortuito, etiam rarissimè evenienti? Respondeo; in foro fori hic tenetur solvere totam & integram pensionem, licet *C. de locato. in foro autem conscientia, si non constat in contractu renuntiare voluisse omnibus casibus fortuitis solitis, tenetur locator partem pensionis dimittere: quia non præsumitur renunciasse, nisi casibus fortuitis ordinariis. Secus si secus. Ita Vilalobos *2. 2. tr. 15. diff. 6. num. 6. p. 3. tra. 6. ref. 17.***

5 Tertio. An si licitus contractus aromatarum locantis omnia vasa & medicamenta suæ tabernæ ad decem annos certo pretio æstimata, & post decem annos reddenda etiam æstimata; cū pacto, ut singulis annis conductor soluat decem pro centenario pretii æstimari? Negativè responderet Megala *conf. 85.* quia conductor præter naturam conductionis obligatur ad subeunda omnia pericula rei locatæ, quod gravamen deberet saltem compensari, diminuendo pensionem. At Cavalcanus *part. 2. decis. 13. n. 66.* licitum esse inquit, & sic decisum esse Papiæ, & Mediolani anno 1582. Et rationem assignat, quia talis contractus non definit esse locatio; ergo non potest esse usurarius, cum usura contingat solū in mutuo reali, aut virtuali. Probatur antecedens: quia quamvis in eo periculū rei locatæ, quod ex natura locationis manere debet penes locatorem, superimponatur conductori: sic tamen actū est inter contrahentes. Quæ etiam ratione, depositū factū de pecunia numerata, & non consignata in sacculo, ob deficit esse depositū, licet dominium talis pecu-

nos certo pretio, in anno insolite sterilitatis tenetur remittere pretii.

Es conduct. Cruz in anno magne sterilitatis solvere aliquid plus.

An licet locare ad decennium tabernam aromatarum æstimatam in assignatione receptionis, pretio decem pro centenario? Megala negat. Cavalcanus affirmat.

pecunia transferit in depositarium ex l. Lucius, & l. dies sponsaliorum, §. qui pecunia ff. de positi. quod est contra naturam depositi. p. 1. tr. 8. ref. 89.

Redditus Cancellariæ Episcopalis locati non possunt, sed debent exerceri per ministros Episcopi. Quemadmodum etiam emolumenta tempore vacationis sedis Episcopalis proveniunt ex iurisdictione, & sigillo, aut vnde- quaque. p. 10. tr. 16. ref. 51.

L V D V S.

Ludus est contractus quidam inter duos, aut plures dandi rem propositam victori? Alius est merè fortuitus, alius merè ingeniosus, alius mixtus. Merè fortuitus est omnibus prohibitus, Clericis quidem in iure Canonico,

Fortuitus prohibetur omnibus.

Clericis quidem, in sacris, aut beneficiariis.

Et Religiosis.

sed frequens.

sap. Clericus 2. & Auth. de sanctis Episc. §. Interdicimus, de vita, & honest. Cleric. Laicus vero in iure Casareo Aleazarum usus, de relig. solor. ff. de aleas.

2 Sed advertite, quod iura præcitata de Clericis non comprehendunt Clericos in minoribus, sed tantum constitutos in sacris, vel beneficiarios. Ita Sanchez opusc. 10. primo c. octavo dub. 28. nu. 8. contra Alcozer tr. de ludo c. 11. Putat tamen Sanchez contra Salas de ludo, dubio 2. 4. num. tertio. Comprehendere Religiosos etiam non Clericos, quia ludi aleæ, & taxillorum, de quibus loquimur, sunt statui Religioso valde indecentes. Verum cum communi, & probabiliori sententia addit, Clericum prohibitis his ludis semel, aut iterum sine scandalo ludere non peccare mortaliter, secus vero si sæpè, etiam si luderet recreationis causa, quia Canones id illi prohibent sub gravibus pœnis. At Sylvester Verbo Ludus quæst. 4. & D. Antoninus p. 2. tit. 1. c. 23. §. 2. docent, nec esse mortales tales ludos frequentare, & notabilem summam ludere: quia consuetudo licet aggravet peccatum, non tamen mutat de veniali in mortale. Et Caietanus Verb. Clericorum peccata, docet absolutè, ex vi iuris

Summa Diana.

positivi, Clericos non peccare ludendo ludis prohibitis part. 4. tractat. 4. ref. 183. Ego quidem cum Amico tom. quinto de iustitia, disp. 28. sectio. 1. num. 10. pro certo habeo ludum Clericorum, in quo ludum est moderatum, si exposita pecunia non excedat moderatam quantitatem, considerata qualitate, & facultate personæ ludentis censei posse licitum, assumptum præcipuè pro recreatione animi. p. 7. tr. 9. ref. 3.

3 De Religiosis autem est distinguendum cum Dicastillo de iustitia libro secundo doctrat. 18. disp. secunda, dub. 2. n. 21. Illæ enim Religiones, in quibus maxime viget Regularis observantia ad eò abhorrent à ludis vitiosis, alearum præcipuè, chartarum, & taxillorum, ut ne nomen quidem ludi soleat permitti. Quare si quis auderet in huiusmodi Religionem cales ludos inducere, ludens ipse, aliis exemplum præbens, & superiores id scientes, & non impedites, necdum coniventem, vix, immò ne vix quidem à peccato mortali excusarentur. In aliis autem Religionibus, in quibus eiusmodi ludi iam vsu recepti videntur, & permisi, non erit peccatum mortale illis ludere, etiam si ludentes ludum intendant moderatum; dummodo Religiosus eam solum pecuniam exponat, quam liberè potest in sui commodum, vel recreationem expendere p. 7. tr. 9. ref. 4.

Religiosa vero cum distinctione.

4 Quoad laicos etiam, ex vi legum, & seculis circumstantiis, dicendum est, non peccare mortaliter, ludendo aleis, & taxillis, quia ludus de iure naturæ non est prohibitus nec per se destitutus ad usum pravæ actionis, ut docet Molina de iustitia, tractat. secundo, disputatio. 51. contra Scacciam de commerc. §. Potest vero peccare mortaliter, ratio non circumstantiarum. Potest vero peccare mortaliter, ratio non circumstantiarum. Ita Bellochius, part. 2. quæst. 4. à n. 492.

Ffff &